

Program profilaktyki i korekcji wzroku u dzieci

Uzasadnienie celowości realizacji programu:

Brak prawidłowej korekcji wzroku może powodować trudności w nauce. Dzieci często nie zgłaszają problemów z widzeniem, ponieważ wada wzroku może być kompensowana pracą drugiego oka lub zwiększonym wysiłkiem mózgu. Jednak długotrwała kompensacja może prowadzić do nieodwracalnych zmian w organizmie, a dodatkowy, нефизjologiczny wysiłek odbija się niekorzystnie na koncentracji i wywołuje często dolegliwości neurologiczne. Dużym zagrożeniem dla prawidłowego widzenia jest tryb życia prowadzony przez dzieci - mało ruchu, zbyt długi czas spędzany przed telewizorem i komputerem.

Zadaniem Programu jest diagnostyka i korekcja typowych wad wzroku u dzieci z klas pierwszych szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ponadto uświadamianie rodzicom, dzieciom i nauczycielom, że wady wzroku trzeba koniecznie korygować. Regularna kontrola wzroku nie tylko pozwala na wykrycie wad wzroku i ich korekcję, ale umożliwia także wykrycie w odpowiednim momencie schorzeń, które mogą przekształcić się w poważny problem (zaćma, jaskra, choroby siatkówki).

Program profilaktyki i korekcji wzroku u dzieci jest realizowany w Mieście Jelenia Góra od 2003 r. Od tego czasu do roku 2009 w Programie udział wzięło 15.166 dzieci, a koszt badań wyniósł 261.484 zł.

W 2008 r. u około 12 % badanych dzieci wykryto wady wzroku. Najczęściej rozpoznawane były choroby wzroku wymagające korekcji przy pomocy szkieł okularowych: krótkowzroczność, nadwzroczność, astygmatyzm. W związku z tym, dla około 9% badanych wystawiono recepty, z których zrealizowano 47%. W roku 2009 u 11% badanych zdiagnozowano wady wzroku, a dla 7% dzieci wystawiono recepty na okulary. Recepty zrealizowano w 67%. W roku 2008 niepokojącym zjawiskiem był wzrost liczby dzieci wymagających leczenia zeza (3,4%), w stosunku do roku 2007 (0,5%). Natomiast w 2009 r. zauważa się nieznaczny spadek tej liczby (2,8%). Dzieci, u których w badaniu

przesiewowym stwierdzono wady wzroku i schorzenia współistniejące zostały skierowane na dalsze leczenie specjalistyczne i szpitalne.

Na podstawie analizy badań przeprowadzonych w latach 2006 – 2009 można zaobserwować nieznaczny spadek wystawionych recept na okulary, przy porównywalnej liczbie dzieci przebadanych. Jednocześnie wzrasta ilość realizowanych recept, co może świadczyć o poprawie świadomości rodziców oraz o skuteczności Programu.

Program profilaktyki i korekcji wzroku u dzieci jest jednym z elementów akcji pn. „Ratujmy Wzrok Dzieciom”, realizowanej wspólnie przez Miasto Jelenia Góra, JZO sp. z o.o. i Rotary Club w Jeleniej Górze. Zgodnie z deklaracją współpracy, podpisaną przez organizatorów:

1. Miasto Jelenia Góra organizuje i finansuje przeprowadzenie badań wzroku u dzieci, w tym zakończonych wydaniem recept uczniom z wykrytą wadą wzroku.
2. JZO sp. z o.o. przekazuje nieodpłatnie soczewki okularowe dzieciom, którym wystawiono recepty.
3. Rotary Club dofinansuje zakup opraw okularowych dzieciom z rodzin, tego potrzebujących, na podstawie pisma dyrektora szkoły.

Podkreślić należy, że jeleniogórscy optycy usługę montażu soczewek do opraw wykonują również bezpłatnie.

Rokrocznie, w okresie wakacyjnym, odbywa się konferencja podsumowująca przebieg akcji w mijającym roku szkolnym oraz inauguracja Programu na kolejny rok szkolny.

Program ma wsparcie medialne. Idea dobrego widzenia promowana jest w mediach regionalnych, w prasie branżowej oraz na stronach internetowych.

„Program profilaktyki i korekcji wzroku u dzieci” jest zgodny z § 1 ust. 10 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. Nr 137, poz. 1126). Ponadto wpisuje się w cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2007-2015.

Cel główny Programu:

Wczesne wykrywanie wad refrakcji i ich korekcja oraz wzrost świadomości dzieci i rodziców lub opiekunów prawnych oraz nauczycieli w zakresie korekcji wzroku.

Adresaci Programu:

Programem objęci są uczniowie klas pierwszych szkół podstawowych i gimnazjów z terenu Miasta Jeleniej Góry, tj.:

- w roku 2011 - 1603 dzieci,
- w roku 2012 - 1290 dzieci,
- w roku 2013 - 1363 dzieci,
- w roku 2014 - 1353 dzieci,
- w roku 2015 - 1345 dzieci.

W każdym roku szkolnym dopuszcza się dla poszczególnych roczników objętych Programem zwiększenie lub zmniejszenie liczby dzieci, zgodnie ze stanem na dzień 30 czerwca danego roku, w którym realizowany jest Program.

Sposób realizacji Programu:

1. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród rodziców lub opiekunów prawnych dzieci objętych Programem podczas spotkań organizowanych w szkołach przed rozpoczęciem danego roku szkolnego, w każdym roku realizacji Programu.
2. Przeprowadzenie badań okulistycznych – obejmujących badanie przy pomocy tablicy Snellena, badanie ruchomości gałek ocznych i dna oka oraz badanie wad refrakcji autorefraktometrem komputerowym po porażeniu akomodacji. Badania prowadzone są na terenie placówek oświatowych.
3. Realizacja przez rodziców lub opiekunów prawnych wystawionych recept w dowolnie wybranym zakładzie optycznym (nadzór prowadzi JZO sp. z o.o.)
4. Zorganizowanie konferencji podsumowującej realizację Programu.
5. Realizator badań, wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert, zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji realizacji Programu w oparciu o wymogi zawarte w umowie, w tym przedłożenie sprawozdania z realizacji Programu.
6. Badanie jest dobrowolne, zawsze za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych, którzy zostaną poinformowani o celu i sposobie realizacji Programu.

Czas realizacji Programu:

Realizacja Programu w latach 2011 - 2015 w okresie wrzesień - grudzień. Umowa z realizatorem Programu, wyłonionym corocznie w drodze konkursu, zawierana będzie na dany rok kalendarzowy.

Realizacja recept odbywa się do czerwca następnego roku.

Wskaźniki monitorowania Programu:

1. Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych w szkołach.
2. Liczba uczestników spotkań informacyjnych.
3. Liczba przebadanych dzieci.
4. Liczba dzieci z nieprawidłową refrakcją i niepełną ostrością wzroku.
5. Liczba wystawionych recept okularowych.
6. Liczba zrealizowanych recept okularowych.
7. Liczba uczestników konferencji podsumowującej Program.

Finansowanie Programu:

Środki własne Miasta Jeleniej Góry.